

استاندارد ملی ایران

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

۱۸۷۰۷

INSO

18707

1st.Edition

2014

Iranian National Standardization Organization

چاپ اول

۱۳۹۳

-پینت بال-

پر کردن و جابه جایی ایمن سیلندر های
دی اکسید کربن مورد استفاده در پینت بال -
آبین کار

**Paintball-
Transfilling and Safe Handling of
Small CO₂ Cylinders for Use in
Paintball-
Code of Practice**

ICS: 97.220.40 ; 23.020.30

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسهٔ استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بندیک مادهٔ ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسهٔ استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام مؤسسهٔ استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسهٔ شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانهٔ صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیر دولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های فنی مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیتهٔ ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسهٔ سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیتهٔ ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیتهٔ ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکترونیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسه‌های فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیستمحیطی، آزمایشگاهها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان‌ها و مؤسسه‌های را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطای و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاه، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانیها و انجام تحقیقات کلبردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1 - International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3 - International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Métrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«پینت‌بال- پرکردن و جابه‌جایی ایمن سیلندرهای دی‌اکسیدکربن مورد استفاده در پینت‌بال- آبین‌کار»

سمت و / یا نمایندگی

رئیس:

رئیس انجمن پینت‌بال

نیکپور، حمید

(لیسانس بازرگانی)

دبیر:

کارشناس شرکت مهندسی امواج برق پایدار

سیده سهیلا، موسوی

(فوق لیسانس مهندسی برق- الکترونیک)

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

کارشناس دفتر تدوین سازمان ملی
استاندارد ایران

رثائی، حامد

(لیسانس مهندسی برق- قدرت)

کارشناس شرکت مهندسی امواج برق پایدار

رثائی، حمید

(لیسانس مهندسی برق- قدرت)

رئیس کمیته داوری و قانون‌گذاری انجمن
پینت‌بال

شهران، رضا

(فوق لیسانس مدیریت MBA)

کارشناس استاندارد شرکت پرشین تجارت
دوان

طاهری مهر، مرضیه

(فوق لیسانس مهندسی مواد- گرایش مهندسی پزشکی)

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی
تهران جنوب

طباطبایی، حمید

(دکترای تربیت بدنی و علوم ورزش)

کارشناس شرکت مهندسی امواج برق پایدار

مقنی یزدی، علی

(لیسانس مهندسی برق- قدرت)

دبیر انجمن پینت‌بال

موسوی، سید رضا

(لیسانس مدیریت صنعتی)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ب	آشنایی با سازمان ملی استاندارد
ج	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
۵	پیش‌گفتار
۱	هدف و دامنه کاربرد
۱	مراجع الزامی
۲	اصطلاحات، تعاریف
۳	ملاحظات کلی
۹	رابطه‌های پرکردن
۹	بازرسی سیلندر
۱۵	روش اجرایی پرکردن دی‌اکسیدکربن
۱۷	پیوست الف (اطلاعاتی)- نمونه مهر زدن روی سیلندر
۱۸	پیوست ب (اطلاعاتی)- نمونه‌هایی از انواع مخازن سیفون‌دار

پیش‌گفتار

استاندارد "پینت‌بال- پرکردن و جابه‌جایی ایمن سیلندرهای دی‌اکسیدکربن مورد استفاده در پینت‌بال- آیین‌کار" که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط توسط شرکت مهندسی امواج برق پایدار تهیه و تدوین شده است و در چهارصد و شصت و دومین اجلاس کمیته ملی استاندارد مهندسی پزشکی مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۲۵ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در موقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ASTM F2856: 2012, Standard Practice for Transfilling and Safe Handling of Small CO₂ Cylinders for Use in Paintball

-پینت بال-

پرکردن و جابه‌جایی ایمن سیلندرهای CO₂ مورد استفاده در پینت بال- آبین کار

۱ هدف و دامنه کاربرد

۱-۱ هدف از تدوین این استاندارد، تعیین روش‌های اجرایی اساسی برای جابه‌جایی ایمن و پرکردن سیلندرهای دی‌اکسیدکربن (CO₂) کوچک (به غیر از سیلندر تغذیه اصلی)^۱ پینت بال می‌باشد که معمولاً همراه یک تفنگ پینت بال برای رانش گلوله پینت بال به کار می‌روند. مسائل مرتبط با پرکردن، انبارش و جابه‌جایی سیلندرهای تغذیه^۲ که ممکن است از آن‌ها برای پرکردن سیلندرهای کوچکتر استفاده شود، در دامنه کاربرد این استاندارد قرار نمی‌گیرد.

۲-۱ در این استاندارد، روش‌های اجرایی پرکردن CO₂ به روش پرکردن سیلندر با چرخه فشار^۳ که عمدتاً در زمین بازی پینت بال و/یا توسط کاربران استفاده می‌شود، ارائه شده است.

۳-۱ این استاندارد، بقیه مقررات و الزامات ایمنی ملی را نقض نمی‌کند.

۴-۱ این استاندارد، تمام موارد ایمنی مرتبط با جابه‌جایی و پرکردن سیلندرهای کوچک پینت بال را بیان نمی‌کند. بنابراین وظیفه کاربر استاندارد است تا قبل از استفاده، موارد ایمنی مناسب را تامین و محدودیت‌های اجرایی آن را مشخص نماید.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می‌شوند.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۰: سال ۱۳۹۳، پینت بال- گلوله‌های مورد استفاده در ورزش پینت بال- ویژگی‌ها و روش‌های آزمون

1 - Not bulk

2 - Supply cylinders

3 - Pressure cycling cylinder transfilling method

- ۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۸: سال ۱۳۹۳، پینت بال- مجموعه سوپاپ اطمینان (دیسک انفجاری) سیلندر پینت بال- ویژگی‌ها
- ۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۴: سال ۱۳۹۳، پینت بال- هشدارها روی سیلندرهای دی‌اکسیدکربن قابل پرشدن مجدد مورد استفاده در ورزش پینت بال- ویژگی‌ها
- ۴-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۶۷۹۲، سیلندرهای گاز- سیلندرهای فولادی بدون درز- بازرسی و آزمون دوره‌ای
- ۵-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۹۴۴، سیلندرهای گاز- سیلندرهای گازهای فشرده شده و مایع شده (به غیر از استیلن)- بازرسی در زمان پر کردن
- ۶-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۸۶۴، سیلندرهای گاز- سیلندرهای گاز آلیاژ آلومینیومی بدون درز- بازرسی و آزمون دوره‌ای
- ۷-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۱۰۵، سیلندرهای گاز- مجموعه سیلندرها برای گازهای فشرده شده و مایع شده (به استثناء استیلن)- بازرسی در زمان پر کردن
- ۸-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۹۵۳، سیلندرهای گاز قابل حمل- بازرسی و آزمون دوره‌ای سیلندرهای کامپوزیتی گاز
- 2-9 CGA¹ C-6 - 2005 Standards for visual inspection of steel compressed gas cylinders
- 2-10 CGA C-6.1 - 2006 Standards for visual inspection of high pressure aluminum compressed gas cylinders
- 2-11 CGA G-6.8 - 2007 Transfilling and safe handling of small carbon dioxide cylinders
- 2-12 Federal Standards - CFR 49 Parts 100 to 185

اصطلاحات، تعاریف ۳

۱-۳ در این استاندارد، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌روند:

۱-۱-۳

تجهیرات مجاز برای بازآزمایی^۲

تجهیزاتی که توسط استانداردهای مرتبط برای بازنگی کیفیت^۳ سیلندرها، ثبت و تأیید شده‌اند.

---

1 - Compressed Gas Association, <http://www.cganet.com>

2 - Authorized retester

3 - Requalification

۲-۱-۳

دريچه تخلیه^۱

دريچه‌ای که قسمتی از مجموعه رابط پرکردن^۲ است و از آن برای تخلیه گاز از سیلندر پینت‌بال و رابط پرکردن (در صورتی که از گاز پرشده باشد) استفاده می‌شود.

۳-۱-۳

رابط پرکردن

وسیله‌ای که برای اتصال به سیلندر تغذیه و سیلندر پینت‌بال و تسهیل در امر پرکردن سیلندر پینت‌بال طراحی شده است.

۴-۱-۳

گلوله پینت بال

یک گوی کروی معمولاً به قطر mm ۱۷/۳ (۰,۶۸ in) متشکل از پوسته و محتوى^۳ که برای پرتاب شدن از تفنگ پینت‌بال طراحی شده و مطابق استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۰ باشد.

۵-۱-۳

آزمون پیچاندن دریچه

آزمونی که توسط دست انجام می‌شود، به طوری که کاربر دریچه را با یک دست و سیلندر^۴ را با دست دیگر گرفته و تلاش می‌کند تا با کمک دست، دریچه را در جهت پادساعت‌گرد (سمت چپ) بچرخاند. در نتیجه اگر دریچه بچرخد، توصیه می‌شود دریچه و سیلندر پر نشوند و توسط تولیدکننده یا نمایندگی مجاز (یا تعمیرکار مجاز) تعمیر و یا سرویس شوند؛ و اگر دریچه نچرخد، نتیجه می‌شود که این آزمون را با موفقیت گذرانده و در صورتی که تمامی الزامات دیگر را با موفقیت بگذراند، می‌تواند پوشود. توصیه می‌شود این آزمون تنها در صورت خالی بودن سیلندر و بدون استفاده از هرگونه ابزار انجام شود.

۴ ملاحظات کلی

۱-۴ اشخاصی که عمل پرکردن CO₂ را انجام می‌دهند، باید در مورد خطرات مرتبط با دی‌اکسیدکربن مایع آموزش دیده باشند. تماس پوست بدون پوشش با لوله سرد یا دی‌اکسیدکربن می‌تواند منجر به سوختگی‌های ناشی از یخ‌زدگی^۵ یا ایجاد شرایط خطرناک دیگری شود.

1 - Blow-down valve

2 - Fill station

3 - Fill

4 - Bottle

5 - Frost burns

- ۲-۴ همواره در هنگام پرکردن سیلندرها از دستکش‌های ضخیم و عینک محافظ استفاده شود.
- ۳-۴ همواره در جایگاه پرکردن، داده‌برگ‌های ایمنی مواد (MSDS)^۱ موجود باشد.
- ۴-۴ همواره تمامی دستورالعمل‌های مربوط به رابط پرکردن، مطالعه و تفهیم شود.
- ۵-۴ از وجود تهویه مناسب در محل پرکردن اطمینان حاصل شود.
- ۶-۴ توصیه می‌شود اعلان‌های هشداردهنده در نزدیکی محل پرکردن نصب شود. اندازه اعلان‌ها باید مناسب بوده و در محل قابل رویت نصب شوند. شکل‌های ۱ و ۲ را مشاهده نمایید.
- ۷-۴ سیلندر دریافتی (سیلندر پینت‌بال) باید از نوع قابل پرکردن مجدد بوده (یکبار مصرف نباشد) و وزن یا حجم خالص گازی که سیلندر به طور ایمن قادر به تحمل آن است در قسمت فوقانی سیلندر مهر شده یا روی آن نشانه‌گذاری شده باشد.
- ۸-۴ سیلندرهای تغذیه باید به عنوان مثال از طریق بسته شدن به دیوار یا یک سازه ثابت مشابه دیگر، به طور ایمن در جای خود ثبیت شده و نگه داشته شوند (یعنی به طور آزاد رها نباشند).
- ۹-۴ توصیه می‌شود به منظور پرکردن، از مخزن تغذیه اصلی نوع سیفونی^۲ استفاده شود (به شکل ب ۱ پیوست ب مراجعه شود). از مخزن‌های تغذیه سر و ته شده^۳ استفاده نشود، مگر اینکه به طور مناسب مطابق آنچه در استاندارد CGA G-6.8 نشان داده شده است، انجام شود.
- ۱۰-۴ توصیه می‌شود علائم هشداردهنده در ورودی محل‌های محصور که امکان تجمع غلظت زیادی از گاز دی‌اکسیدکربن در آن‌ها وجود دارد، نصب شود. این علائم باید در اندازه مناسب و در محل قابل رویت نصب شود.

---

1 - Material Safety Data Sheet

2 - Siphon type bulk tank

3 - Inverted bulk tank

خطر!

چنانچه از سیلندر CO_2 با قابلیت پرشدن مجدد، به عنوان منبع پیش‌ران تفنگ پینت‌بال استفاده می‌کنید، ممکن است احتمال خطر بروز جراحت شدید یا مرگ برای شما یا دیگران وجود داشته باشد.

اگر دریچه از سیلندر باز شده، تعویض شده یا هر یک از موارد زیر روی داده باشد:

- * واحد دریچه بعد از خرید، تعویض شده یا تغییر یابد.
- * جزء آنتی سیفون نصب شده باشد.
- * واحد دریچه به هر دلیلی از سیلندر باز شده باشد.
- * هرگونه تغییر اصلاحی روی سیلندر CO_2 قابل پرشدن مجدد انجام شده باشد.

با وجود این که شما یک سیلندر نو خریده‌اید یا از سیلندر CO_2 قابل پرشدن مجدد استفاده می‌کنید، احتمال خطر برای شما وجود دارد.

چنین در نظر گرفته شده که دریچه به طور دائم به سیلندر CO_2 متصل باشد. با این وجود موارد بسیاری از جراحت‌های شدید یا مرگ وجود دارد که به واسطه بی اطلاعی بازیکن و بازکردن دریچه از سیلندر CO_2 اتفاق می‌افتد. این امر زمانی اتفاق می‌افتد که بازیکن فکر می‌کند که کل سیلندر از تفنگ پینت‌بال باز می‌شود.

به هیچ وجه خطر نکنید!

سیلندر CO_2 قابل پرشدن مجدد خود را جهت بازرگانی، سریعاً پیش استادکار تایید شده ببرید یا برای اطلاع از محل انجام کامل این بازرگانی با تولیدکننده تماس بگیرید.

شکل ۱ الف - نمونه‌ای از اعلان هشداردهنده - برگ الف (به زبان فارسی)

۱- برای اطلاع از جزء آنتی سیفون (Anti-siphon device) اشاره شده در اعلان فوق، به شکل ب ۲ (پیوست ب) مراجعه شود.

DANGER!

**IF YOU ARE USING A REFILLABLE CO₂ CYLINDER TO
POWER YOUR PAINTBALL MARKER
YOU MAY BE AT RISK OF CAUSING SERIOUS
INJURY OR DEATH TO YOURSELF OR OTHERS!**

If your valve has been removed, replaced or if any of the following have occurred:

- The valve unit was replaced or altered after purchase
- An anti-siphon device was installed
- The valve unit was removed from the cylinder for any reason
- Any modification was done to your Refillable CO₂ Cylinder!

**YOU ARE AT RISK REGARDLESS IF YOU PURCHASED A
NEW OR USED REFILLABLE CO₂ CYLINDER!**

The valve is intended to be permanently attached to the CO₂ cylinder. However, there have been numerous reported incidents causing serious injuries or death that were caused by a player unknowingly unscrewing the valve from the CO₂ cylinder. This actually occurs when the player thinks the entire cylinder is being unscrewed from the paintball marker.

DON'T TAKE A CHANCE!

IMMEDIATELY BRING YOUR REFILLABLE CO₂ CYLINDER TO A
“C5” CERTIFIED AIRSMITH FOR INSPECTION OR CONTACT THE MANUFACTURER
FOR A LOCATION WHERE THIS INSPECTION CAN BE COMPLETED.

شكل 1 ب - نمونه‌ای از اعلان هشداردهنده A (به زبان انگلیسی)

شكل 1 - نمونه‌ای از اعلان هشداردهنده - برگ الف

همیشه احتیاط کنید!

هرگز مخزن‌های CO₂ را بیش از حد پر نکنید.

همیشه تاریخ انجام آزمون هر مخزن CO₂ را بررسی کنید.

- * مخزن‌های CO₂ باید هر پنج سال بازآزمایی شوند.
- * هرگز یک مخزن CO₂ تاریخ گذشته را مجدداً پر نکنید.
- * پرکردن مخزن‌های تاریخ گذشته می‌تواند منجر به جراحت شدید یا مرگ و پرداخت جریمه شود.

همیشه برای بررسی یا تعویض سوپاپ اطمینان از اشخاص دارای صلاحیت استفاده نمایید.

- * بررسی کنید که هر یک از سوپاپ‌های اطمینان دارای حداقل یک سوراخ آزادسازی فشار در کنار یا بالای سوپاپ اطمینان باشد.
- * سوپاپ اطمینان، یک جزء دقیق حساس به فشار است.
- * هرگز سوپاپ اطمینان را دستکاری نکنید. این کار ممکن است موجب تغییر عملکرد اینمنی این جزء شود.

همیشه از ترازو برای تایید وزن پرشدن مخزن CO₂ استفاده کنید.

- * حین پرکردن مخزن CO₂ از ترازوی دقیق استفاده کنید.
- * هرگز مخزن CO₂ را بیش از حد پر نکنید.
- * کم پر کردن، ایمن‌تر از پرکردن بیش از حد است.

احتیاط کنید!

شکل ۲ الف - نمونه‌ای از اعلان هشداردهنده-برگ ب (به زبان فارسی)

ALWAYS BE SAFE! NEVER OVERFILL CO₂ TANKS!

ALWAYS CHECK THE TEST DATE OF ANY CO₂ TANK

- CO₂ tanks must be **RETESTED** every five years.
- **NEVER** refill an out-of-date CO₂ tank.
- Filling out of date tanks may result in government fines, severe injury, or death.

ALWAYS HAVE A QUALIFIED INDIVIDUAL CHECK OR REPLACE YOUR SAFETY PLUG

- Check that each burst disk has at least **ONE PRESSURE RELIEF HOLE** in the side or top of burst disk.
- The burst disk is a precision pressure sensitive device.
- **NEVER TAMPER** with the **BURST DISK**. It can alter the safety release operation of the device.

ALWAYS USE A SCALE TO VERIFY FILLING WEIGHT OF ANY CO₂ TANK

- Always use an accurate **SCALE** when filling a CO₂ tank.
- **NEVER** overfill a CO₂ tank.
- It's safer to **UNDERFILL** than to **OVERFILL**.

BE SAFE!

شکل ۲ ب - نمونه‌ای از اعلان هشداردهنده B (به زبان انگلیسی)

شکل ۲ - نمونه‌ای از اعلان هشداردهنده-برگ ب

۱-۵ توصیه می‌شود رابطهای پرکردن و تجهیزات مرتبط، دارای فشار کاری حداقل 12410 kPa ، 12410 bar (۱۸۰۰ psi) باشند.

۲-۵ شیلنگ انتقال باید سازگار با مایع دی‌اکسیدکربن بوده و حداقل فشار کاری 20684 kPa ، 20684 bar (۳۰۰۰ psi) را داشته باشد.

۳-۵ تولیدکننده یا توزیعکننده رابطهای پرکردن باید همراه با محصول، دستورالعمل‌های به کارگیری را نیز ارائه کند. شکل‌های ۳ و ۴ را ببینید.

۴-۵ توصیه می‌شود رابطهای پرکردن توسط هشدارهای ایمنی زیر نشانه‌گذاری یا برچسب‌گذاری شوند:

۱-۴-۵ پیش از استفاده، دفترچه راهنمای کاربر مطالعه شود.

۲-۴-۵ تنها برای دی‌اکسیدکربن استفاده شود.

۳-۴-۵ در صورت عدم استفاده، دریچه مخزن تغذیه اصلی بسته شود.

۴-۴-۵ (پس از استفاده) سامانه (رابط پرکردن) تخلیه شود.

۶ بازرسی سیلندر

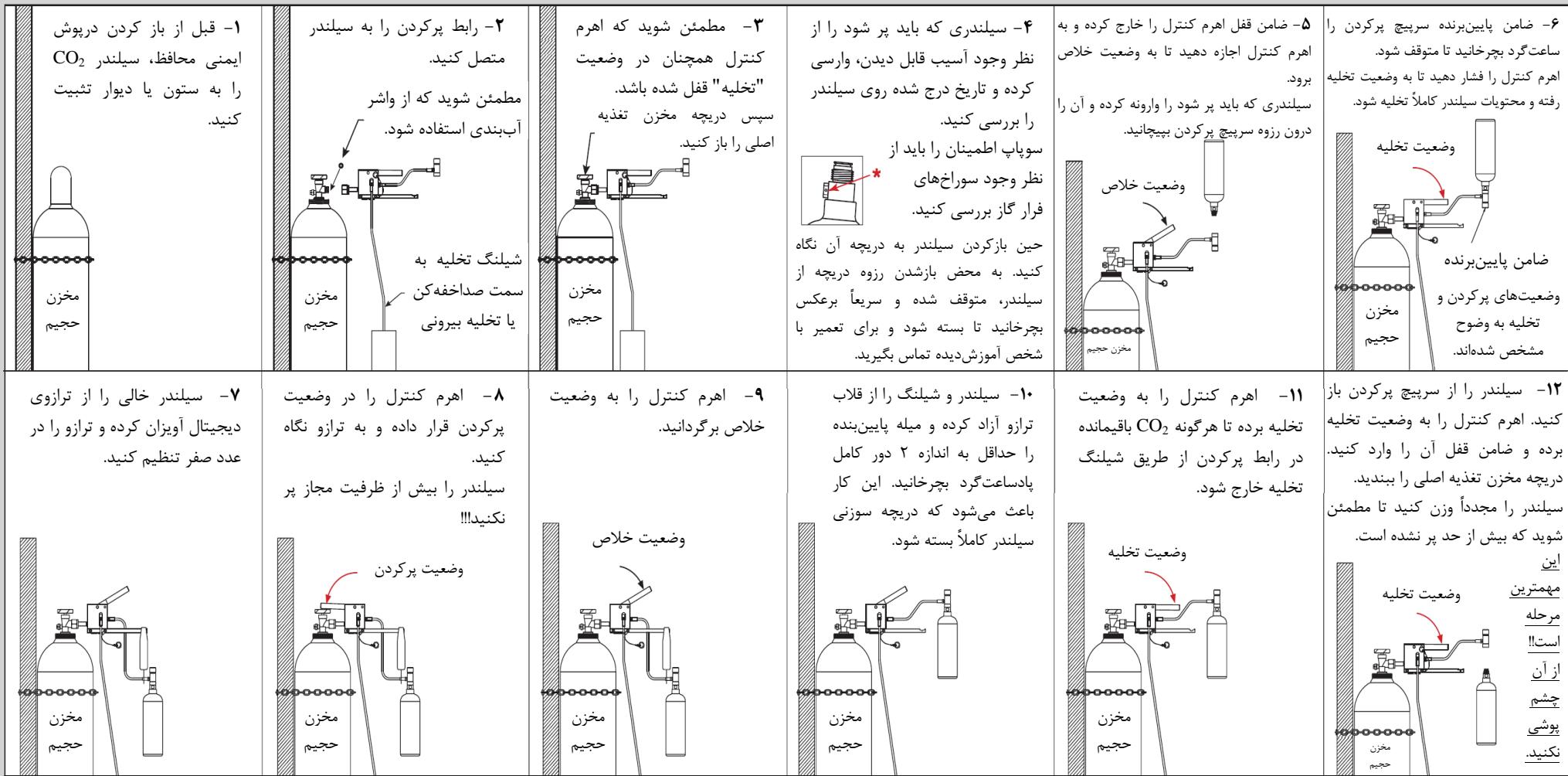
۱-۶ آزمون پیچاندن دریچه را روی سیلندر خالی، به منظور اطمینان از اتصال ایمن دریچه به سیلندر انجام دهید. سیلندرهایی که دریچه آن‌ها توسط دست پیچانده شود یا هرگونه نشانه‌ای از بازشدن جزئی دریچه داشته باشند، نباید پر شوند. توصیه می‌شود دارنده چنین سیلندرهایی پیش از استفاده از سیلندر یا اتصال آن به تفنگ، نسبت به تعمیر دریچه توسط تولیدکننده یا نمایندگی مجاز (یا تعمیرکار مجاز) اقدام نماید. به شکل ۵ مراجعه شود.

عملیات پرکردن مجدد CO₂

هرگز رابط پرکردن را در حالتی که سیلندر به سریچ پرکردن انتهای شیلنگ متصل نیست، به کار نیندازید. به کار اندازی رابط پرکردن، در حالی که سیلندر به آن وصل نیست، منجر به حرکت شلاقی شیلنگ پرکردن شده و ممکن است موجب جراحت شود.

دستورالعمل‌های ایمنی

- * تخلیه گاز می‌تواند ذرات کثیف، بیخ و پسماندها را با سرعت زیاد پرتاپ کند.
- * همیشه برای محافظت از دستها در برابر سرمای شدید، از دستکش ضخیم استفاده کنید.
- * همیشه قبل از پرکردن مخزن، مخزن را از نظر سوراخ‌های فرار گاز بررسی کنید.
- * هنگام کار با گاز فشرده حتماً از محافظت چشم استفاده کنید.
- * کلیه افراد فاقد عینک محافظ را از محل پرکردن دور نگه دارید.

شکل ۳- نمونه‌ای از دستورالعمل به کارگیری رابط پرکردن- برگ الف

اطلاعات بازرسی برای سیلندرهای قابل پرشدن مجدد

- * بازرسی مناسب کلیه سیلندرها قبل از اتصال به رابط پرکردن بسیار مهم می‌باشد.
  - * قبل از هر پرکردن، کلیه سیلندرها و دریچه‌ها باید بازرسی چشمی شوند.
  - * ظرفیت سیلندر باید در کنار نام و نشانی تولیدکننده یا توزیعکننده مجموعه سیلندر که شامل دریچه و وسیله آزادسازی فشار است بهوضوح روی بدنه خارجی سیلندر نشانه‌گذاری شده باشد.
  - * اگر هر یک از این نشانه‌گذاری‌ها وجود نداشته باشند، سیلندر را پر نکنید.
  - * استفاده، پرکردن، انبارش یا انهدام نادرست سیلندر ممکن است منجر به مرگ، جراحت فرد و خسارت اموال شود.
- یادآوری: تمام سیلندرهای CO₂ پینت‌بال باید به تناسب مطابق استانداردهای ملی ایران شماره ۶۷۹۲، ۱۳۱۰۵، ۱۰۹۴۴، ۱۲۸۶۴، ۱۴۹۵۳ (یا استانداردهای CGA C-6.1 و CGA C-6) بازرسی شوند.

بادکردگی‌ها

- * سیلندرهای دارای بادکردگی قابل مشاهده نباید پر شوند.
- * در صورت مشکوک بودن به سیلندر، توصیه می‌شود پر نشده و برای آزمایش به آزمایشگاه مجاز فرستاده شود.

آسیب ناشی از آتش و حرارت

- * سیلندرهایی که تا دمای ۱۲۱ °C (۲۵۰ °F) یا بیشتر حرارت می‌بینند باید معیوب اعلام شده یا مطابق آزمون تعیین شده در استاندارد CFR-49 بازنگی کیفیت شوند.
- * سیلندرها نباید بیش از حد پر شوند. سیلندرهای پرشده را در معرض دماهای بالاتر از ۵۵ °C (۱۳۰ °F) قرار ندهید.

جوشکاری با برق و گاز

- * توصیه می‌شود سیلندرهایی که دارای نشانه‌های جوشکاری با برق یا گاز هستند، پر نشوند و برای آزمایش به آزمایشگاه مجاز فرستاده شود.

فرورفتگی‌ها

- * در سیلندرهای آلومینیومی در صورت وجود هرگونه فرورفتگی عمیق‌تر از ۱/۶ mm (in ۰,۰۶۲) که بزرگترین قطر فرورفتگی، بیشتر از ۵ cm (in ۲) باشد، این سیلندر نباید پر شود.
- * در سیلندرهای فولادی در صورت وجود هرگونه فرورفتگی عمیق‌تر از ۱/۶ mm (in ۰,۰۶۲) که بزرگترین قطر فرورفتگی برابر یا بزرگ‌تر از ۱۰ برابر عمق فرورفتگی باشد، این سیلندر نباید پر شود.

بازرسی وسیله آزادسازی فشار

- * سوپاپ‌های اطمینان رهاسازی فشار باید از نظر خوردگی، آسیب، مسدود شدن سوراخ‌های فرار و خسارت‌های مکانیکی از جمله نشتی، بازرسی شوند. در صورت نیاز باید سوپاپ اطمینان را تعویض کرد.
- * اگر در مورد قابلیت کارکرد وسیله‌های رهاسازی فشار تردید وجود داشته باشد، سیلندر را پر نکنید.

بازرسی انطباق آزمون هیدرواستاتیک

- * تاریخ آخرین آزمون هیدرواستاتیک باید روی تمام سیلندرها مهر زده شده باشد. این تاریخ برای سیلندرهای CO₂ باید تاریخ تولید باشد. مهر تاریخ باید بالا یا پایین سیلندر زده شود (تاریخ در قالب ماه/سال مهر زده شود).

- * سیلندرهای CO₂ با قطر بزرگ‌تر از ۵ cm (in ۲) باید مطابق استانداردهای مرتبط، هر پنج سال تحت آزمون هیدرواستاتیک بازآزمایی شوند.
- * سیلندرهایی که تاریخ آزمون هیدرواستاتیک آن‌ها معتبر نباشد، نباید پر شوند.

بازرسی دریچه

- * دریچه را از نظر علائم و آسیب‌ها به دقت بازرسی کنید. در صورت مشاهده آسیب، سیلندر را جهت تعمیر به تولیدکننده یا تعمیرگاه مجاز ارسال فرمایید.

- * اورینگ دریچه مخزن را از نظر بریدگی‌ها، ترک‌ها یا تورم بررسی کنید. در صورت نیاز اورینگ را تعویض کنید.

- * سوپاپ اطمینان را از نظر سوراخ‌های فرار گاز بررسی کنید. اگر سوپاپ اطمینان دارای حداقل یک سوراخ فرار گاز باشد، در آن صورت سیلندر را پر کنید.

خوردگی

- * سیلندر را در مجاورت مواد خورنده قرار نداده و با پاک‌کننده‌های خورنده تمیز نکنید.
- * توصیه می‌شود سیلندرهایی که در سطح خارجی خود خوردگی دارند، پر شوند مگر آنکه توسط تجهیزات بازآزمایی مجاز، تایید شده باشند.

بریدگی‌ها، کنده‌کاری‌ها و حفره‌ها

- * سیلندرهایی که دارای هرگونه بریدگی، کنده‌کاری یا حفره باشند نباید پر شوند و توصیه می‌شود برای آزمایش به تعمیرگاه بازآزمایی مجاز فرستاده شوند.

شکل ۴- نمونه‌ای از دستورالعمل به کارگیری رابط پرکردن- برگ ب

۲-۶ به علامت مشخصه چرخش بین دریچه و بدنه سیلندر توجه شود. از هم راستایی خط بین دو قطعه اطمینان حاصل شود. اگر خط هم راستا نباشد، از پر کردن سیلندر خودداری شود. به شکل ۶ مراجعه شود.

۳-۶ در صورت عدم وجود خط، به منظور بررسی های بعدی، یک علامت ماندگار و غیر قابل خراشیدن بین دریچه و بدنه سیلندر درج شود. استفاده از قلم حاوی رنگ^۱، گزینه مناسبی برای ایجاد علامت مشخصه چرخش می باشد.

شکل ۵ الف- برچسب هشداردهنده (به زبان فارسی)

شکل ۵ ب- برچسب هشداردهنده (به زبان انگلیسی)

شکل ۵- برچسب هشداردهنده مربوط به استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۴

شکل ۶- نمونه علامت مشخصه چرخش دریچه / سیلندر

۴-۶ قبل از هر عملیات پر کردن، وضعیت سیلندر مورد بازرگانی چشمی قرار گیرد.

۱-۴-۶ قسمت فوقانی سیلندر باید با نشان حمل و نقل معتبر (مثل آییننامه اجرایی حمل و نقل جاده‌ای مواد خطرناک وزارت راه و ترابری- سازمان حفاظت محیط زیست یا DOT^۱ یا TC^۲، فشار کاری، کد یا نام تولیدکننده، شماره سریال، تاریخ انجام آزمون هیدرواستاتیک و ظرفیت مجاز دی‌اکسیدکربن، مهر زده شده باشد. در صورت عدم وجود مهر یا وجود تغییر در مهر یا ناخوانا بودن آن، از سیلندر استفاده نشود. نمونه مهر در شکل الف ۱ نشان داده شده است.

۲-۴-۶ فشار مجاز درج شده روی سیلندر حداقل باید ۱۲۴۱۰ kPa (۱۲۴۱۰ bar)، ۱۸۰۰ psi باشد.

۳-۴-۶ سیلندرها باید در شرایط مناسب باشند: فاقد برچسب‌ها^۳، فرورفتگی‌های عمیق^۴، خراشیدگی^۵، بادکردگی^۶، خوردگی مشهود^۷، گودی‌ها^۸، نشانه‌های آسیب‌دیدگی در اثر آتش‌سوزی و نشتی باشند.

۴-۴-۶ پرداخت کردن^۹ یا صیقل دادن^{۱۰} سیلندرها توصیه نمی‌شود.

۵-۴-۶ سیلندرهایی که فاقد سوپاپ اطمینان یا مکانیزم آزادسازی فشار هستند، نباید پوشوند.

1 - Department of transportation: اتحادیه حمل و نقل (آمریکا)

2 - Transport Canada: حمل و نقل کانادا

3 - Stickers

4 - Large dents

5 - Scrapes

6 - Bulges

7 - Obvious corrosion

8 - Pits

9 - Buffed

10 - Polished

۶-۴-۶ توصیه می‌شود مجموعه سوپاپ اطمینان یا آزادسازی فشار، مستحکم بوده و تمامی مجاری آزادسازی فشار، فاقد گرفتکی باشند. به شکل ۷ مراجعه شود.

۶-۴-۷ سیلندرها باید دارای سوپاپ اطمینان مناسب مطابق استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۸ باشند، سیلندرهای دی‌اسیدکربن 3AL-1800 نیازمند یک سوپاپ اطمینان kPa (۲۰۶۸۴,۲۷۱ bar) (۳۰۰۰ psi (۳ K)) هستند.

۷-۴-۶ دریچه و رزوه خارجی نباید آسیب ببیند و باید عاری از مواد اضافه باشند. برای انجام عمل پرکردن، اورینگ^۱ دریچه باید در جای مناسب خود قرار گیرد. قبل از پرکردن سیلندر باید دریچه‌ها یا قطعات آسیب‌دیده توسط تولیدکننده یا نمایندگی مجاز (یا تعمیرکار مجاز) آن جایگزین یا تعمیر شود.

۵-۶ در صورتی که هر یک از شرایط زیر وجود داشته باشد، سیلندرها نباید پر شوند:

۶-۵-۱ سیلندرهایی که تاریخ اعتبار آزمون آن‌ها سپری شده باشد.

۶-۵-۲ دوره بازنگی کیفیت سیلندرهای دی‌اسیدکربن مورد استفاده در پینت‌بال برای بدنه‌های آلومینیومی 3AL و فولادی 3A و 3AA پنج (۵) سال می‌باشد. تا زمانی که سیلندر بازرسی‌های چشمی و هیدرواستاتیک را با موفقیت نگذرانده باشد، هیچ گونه بیشینه عمری را نمی‌توان برای سیلندرهای 3AL، 3A و 3AA در نظر گرفت.

۶-۵-۳ سیلندرهای آلومینیومی که قطر خارجی آنها از ۵ cm (۲ in) بیشتر نبوده و طول آن‌ها کمتر از ۶۱ cm (۲ ft) نباشد، تحت آزمون هیدرواستاتیک قرار نمی‌گیرند.

۶-۵-۴ وجود آب یا سایر مایعات در سیلندر.

۶-۵-۵ نشانه‌ای مبنی بر وجود آلودگی داخلی از جمله زنگزدگی یا ذرات دیگر.

۶-۵-۶ خوردگی خارجی به عمق بیش از ۰,۸ mm (۰,۳۲ in) یا٪ ۲۵ سطح رویه سیلندر.

۶-۵-۷ فرورفتگی‌هایی در بدنه‌های آلومینیومی سیلندر که عمق بیش از ۱,۶ mm (۰,۶۲ in) و قطر بیشتر از ۵ cm (۲ in) داشته باشند.

۶-۵-۸ فرورفتگی‌هایی در بدنه‌های فولادی سیلندر که عمق بیش از ۱,۶ mm (۰,۶۲ in) و قطر بیشتر از ۱۰ برابر عمق فرورفتگی داشته باشد.

۶-۵-۹ خراشیدگی‌ها یا کنده‌کاری‌ها^۲ در صورتی که ضخامت دیواره سیلندر را کاهش دهند. بادکردگی قابل رویت.

1 - O-ring

2 - Gouges

۱۰-۵-۶ سیلندرهایی که شواهدی مبنی بر صیقل دادن، پرداخت کردن، جوشکاری، ساییدن^۱، ماسه‌پاشی^۲، آبکاری^۳ یا قرارگیری در دمای زیاد بالاتر از 177°C (350°F) داشته باشند.

۱۱-۵-۶ در سایر شرایطی که استفاده از سیلندر، اینم به نظر نمی‌رسد توصیه می‌شود سیلندر پر نشده و توسط تجهیزات بازارآزمایی مجاز بازرسی شود.

شکل ۷- دریچه سوزنی در مجموعه سوپاپ اطمینان

۷ روشن اجرایی پرکردن دیاکسیدکربن

۱-۷ وسیله آزادسازی اینم فشار، دیواره سیلندر و مجموعه بدنه دریچه‌ی تمام سیلندرهایی که باید پرشوند باید مطابق آنچه در بند ۶ ذکر شده بازرسی شوند. در صورت مواجهه شدن با شرایطی که در بند ۶ ذکر نشده باشد ولی مورد توجه و نگرانی کاربر پرکننده سیلندر واقع شود، آن‌گاه سیلندر نباید پر شود.

۲-۷ دیاکسیدکربن تنها باید با توجه به وزن پر شود، نه از طریق فشار.

۳-۷ در صورت فراهم بودن تجهیزات، دریچه را روی سیلندر پینت بال ببندید.

۴-۷ رابط پرکردن دیاکسیدکربن را به سیلندر تغذیه متصل کنید. از به کارگیری و نصب صحیح اتصالات مطابق استانداردهای ملی ایران اطمینان حاصل شود. اطمینان حاصل شود که تنها از یک واشر آببندی صحیح استفاده شود.

1 - Grinding

2 - Sandblasting

3 - Plating

- ۵-۷ سرپیچ پرکردن (UFA)^۱ (به موارد ۵ و ۶ از شکل ۳ مراجعه شود) که وسیله اتصال سیلندر به رابط پرکردن است را کاملاً باز کنید. با استفاده از UFA، سیلندر پینت بال را به رابط پرکردن CO₂ وصل کنید.
- ۶-۷ برای این که دی اکسید کربن باقیمانده در سیلندر کاملاً تخلیه شود، سیلندر پینت بال را وارونه کرده و با پایین بردن سوزن دریچه سیلندر که از طریق بستن پیچ UFA صورت می‌گیرد، سیلندر را کاملاً تخلیه کنید.
- ۷-۷ سیلندر خالی را وزن کنید. وزن خالص مجاز دی اکسید کربن را تعیین کرده و به وزن سیلندر خالی اضافه کنید. مقدار به دست آمده وزن کل سیلندر پر می‌باشد. اگر با لمس کردن بدنه سیلندر، بدنه خنک به نظر برسد این امر نشان دهنده ورود دی اکسید کربن به سیلندر می‌باشد.
- ۸-۷ اگر هیچ تخلیه‌ای صورت نگیرد، حدود ۳۰ ml (۱ oz) دی اکسید کربن به درون سیلندر اضافه کرده و عمل خروج گاز و تخلیه کامل گاز را تکرار کنید.
- ۹-۷ آزمون پیچاندن دریچه را مطابق زیربندهای ۱-۶ و ۲-۶ روی سیلندری که گاز آن کاملاً تخلیه شده انجام دهید.
- ۱۰-۷ سیلندر را تا رسیدن به وزن کل مناسب پر کنید.
- ۱۱-۷ برای پرکردن سیلندر پینت بال، دریچه سیلندر پینت بال را توسط UFA باز کنید، دریچه تخلیه را ببندید و دریچه سیلندر تغذیه را باز کنید تا عملیات انتقال دی اکسید کربن به درون سیلندر آغاز شود.
- ۱۲-۷ سپس دریچه سیلندر تغذیه را بسته، دریچه سیلندر پینت بال را باز کردن پیچ UFA ببندید و دریچه تخلیه را برای تخلیه گاز باقیمانده در رابط پرکردن باز کنید تا فرآیند پرکردن تکمیل شود. وزن نهایی سیلندر پینت بال را بسنجدید.
- ۱۳-۷ در صورتی که وزن نهایی کمتر از وزن کل مجاز سیلندر باشد، دریچه سیلندر تغذیه را ببندید، دریچه تخلیه را به منظور کم کردن مقداری از فشار سیلندر پینت بال باز کرده و مراحل فوق را به منظور پرکردن تکرار کنید.
- ۱۴-۷ در صورتی که وزن نهایی بیش از وزن کل مجاز سیلندر باشد، دی اکسید کربن اضافی را تخلیه کنید. سیلندر را بیش از اندازه پر نکنید.
- ۱۵-۷ دریچه مخزن تغذیه اصلی را ببندید، گاز موجود در رابط پرکردن را تخلیه کرده و در صورت امکان، تمامی شیلنگ‌ها را جدا کرده یا مهار کنید. اگر از رابط پرکردن و شیلنگ‌ها استفاده نمی‌شود، آنها را در حالتی که CO₂ درونشان است رها نکنید.

پیوست الف

(اطلاعاتی)

نمونه مهر زدن روی سیلندر

DOT - 3AL 1800 M4625 04^03 8 oz CO₂ A051391

خط فرضی اطلاعات سیلندر فوق به صورت زیر تعریف می‌شود:

اتحادیه حمل و نقل آمریکا (یک آژانس ملی) DOT

استانداردی که ویژگی سیلندر مطابق آن است. 3AL

فشار کاری مجاز سیلندر 1800

تولیدکننده سیلندر M4625

تاریخ انجام آزمون هیدرو استاتیک روی سیلندر 04^03

دو عدد اول مربوط به ماه است

⁸ مربوط به نشان آژانس آزمون کننده است.

دو عدد آخر مربوط به سال است.

تاریخ فوق تا ۱ آوریل ۲۰۰۸ برای استفاده معتبر می‌باشد (یعنی پنج سال بعد از تاریخ فوق).

مقدار دی اکسید کربنی که سیلندر مجاز به نگهداری آن است. 8 oz CO₂

شماره سریال مخزن A051391

پس از آزمون هیدرو استاتیک، تاریخ بازآزمایی به قرار زیر خواهد بود:

روی قسمت فوقانی سیلندر مهر زده شود.

G 7
04   56   07

دو عدد اول مربوط به ماه است.

⁸ مربوط به RIN آژانس بازآزمایی کننده است. G 7

56

شماره RIN در جهت ساعتگرد خوانده می‌شود، G765

به منظور اطلاع از RIN با DOT تماس گرفته شود.

دو رقم آخر مربوط به سال است.

تاریخ بالا تا ۱ آوریل ۲۰۱۲ برای استفاده معتبر می‌باشد.

شكل الف ۱ - نمونه مهر زدن روی سیلندر

پیوست ب
(اطلاعاتی)
نمونه‌هایی از انواع مخازن سیفون دار

ب ۱- مخزن تغذیه اصلی نوع سیفونی

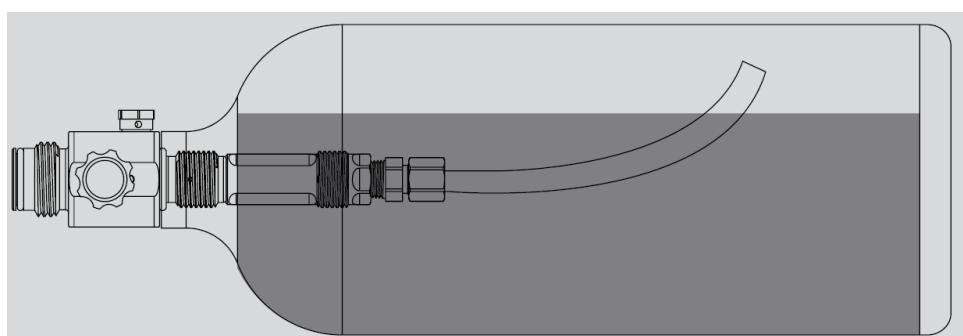
مخزنی است که توسط یک لوله، دی‌اکسید کربن را از پایین مخزن در حالت مایع خارج می‌کند.

شکل ب ۱- مخزن تغذیه اصلی نوع سیفونی

ب ۲- سیلندر CO₂ با آنتی سیفون

سیلندر CO₂ با آنتی سیفون، مجهز به یک لوله J شکل می‌باشد که در حالتی که مخزن به صورت افقی قرار دارد موجب می‌شود که گاز CO₂ موجود در بالای مخزن، خارج شود.

شکل ب ۲- سیلندر CO₂ با آنتی سیفون